

DOKTORSKI
STUDIJ
VISOKÉ RAZINE
KVALITETE

**Sveučilište u Zagrebu
Veterinarski fakultet**

**Hrvatska Veterinarska
komora**

Klasa: 322-01/18-01/065

Ur. broj: 312-18-2

Zagreb, 19. ožujka 2018.

**PRIJATELJI ŽIVOTINJA
UDRUGA ZA ZAŠTITU I PRAVA ŽIVOTINJA
Jurišićeva 25
10 000 ZAGREB**

PREDMET: Sterilizacije/kastracije pasa i mačaka
- mišljenje, dostavlja se

Poštovani,

vezano za Vaš dopis i nastojanja da se od strane jedinica lokalne samouprave propiše obvezna sterilizacija/kastracija svih pasa i mačaka, osim onih kojih su registrirani za uzgoj, kao obvezni način kontrole njihova razmnožavanja, želimo Vam prije svega zahvaliti na svim aktivnostima koje provodite s ciljem zaštite i dobrobiti životinja.

Dijelimo Vaše mišljenje da napušteni psi i mačke predstavljaju velik problem u Republici Hrvatskoj te posebno ističemo žaljenje zbog toga što u današnje vrijeme svijest jednoga dijela posjednika životinja nije na onoj civilizacijskoj razini koja osigurava odgovorno ponašanje u pogledu osiguravanja primjerenih uvjeta držanja i ostalih temeljnih prava životinja te njihova kontroliranog razmnožavanja.

Veseli nas što je nedavno donesen novi Zakon o zaštiti životinja koji je prepoznao problem napuštenih i izgubljenih životinja i na najvišoj civilizacijskoj razini stao u zaštitu životinja i njihove dobrobiti, te u tom smislu podržavamo sve zakonodavne mjere i aktivnosti koje su usmjerene k zaštiti i dobrobiti životinja.

Doktori veterinarske medicine, članovi Hrvatske veterinarske komore, u svakodnevnom obavljanju poslova veterinarske djelatnosti, gotovo svakodnevno svjedoče ugrožavanju prava životinja te su jako dobro upoznati sa svim poteškoćama vezanima za rješavanje problema napuštenih i izgubljenih životinja, problematikom rada skloništa za životinje i udomljavanja životinja.

Načelno se možemo složiti s Vama da je trajna sterilizacija/kastracija najučinkovitija mjera kontrole, odnosno sprečavanja nekontroliranog razmnožavanja pasa i mačaka te da bi zakonodavno propisivanje trajne sterilizacije/kastracije pasa i mačaka kao obvezne mjere pridonijelo ubrzanju rješavanja aktualnog problema napuštenih pasa i mačaka, čime bi se ujedno poboljšao rad skloništa za životinje i uvjeti u njima.

Isto tako, moramo istaknuti da nije stručno opravdano propisivati obveznu sterilizaciju/kastraciju svih pasa koji nisu registrirani za uzgoj na području cijele Republike Hrvatske, odnosno na područjima jedinica lokalne uprave i samouprave, ne uzimajući u obzir ispunjavanje svih zakonskih obveza koje se odnose na njihovu identifikaciju i registraciju, osiguravanje primjerene prehrane, njege i držanja, odnosno njihove dobrobiti te provedbu propisanih mjera kontrole i suzbijanja zaraznih i nametničkih bolesti.

Posebno ističimo da je problem napuštenih i izgubljenih pasa i mačaka primarno povezan s ljudskim aktivnostima te da je u tom smislu nužna promjena u ljudskom ponašanju kako bi kontrola populacije pasa i mačaka mogla biti učinkovita. U tom smislu trajna promocija odgovornog vlasništva može znatno pridonijeti smanjenju broja pasa i mačaka lualica te incidencija zoonoza. Isto tako, naglašavamo da se ova mjera treba propisati kao krajnja mjera, nakon što su prethodno iscrpljene sve zakonske mogućnosti za kontrolirano razmnožavanje kućnih ljubimaca.

Propisivanje ove mjere kao rutinske trajne sterilizacije/kastracije bez prethodnog kliničkog pregleda te konzultacije s doktorom veterinarske medicine nije stručno opravdano i stoga veterinarska struka ne može podržati ovakav generalizirani pristup i njegovu primjenu na cijelom području Republike Hrvatske, odnosno u svim jedinicama lokalne samouprave.

Isto tako naglašavamo da nije stručno opravdano propisivati obveznu sterilizaciju/kastraciju svih pasa i mačaka, ne uzimajući u obzir njihovu životnu dob, budući da se kastracijom uklanjaju spolni organi čija je fiziološka uloga proizvodnja spolnih hormona. U tom smislu ovdje želimo posebno istaknuti da spolni hormoni, među ostalim, imaju veoma važnu ulogu u neurohormonskoj regulaciji svih metaboličkih procesa u organizmu, da izravno utječu na rast i razvoj svakog organizma, da se njihova koncentracija u organizmu znatno povećava u životnoj dobi spolnog sazrijevanja te da oni definiraju tjelesnu građu, spolne karakteristike i ponašanje svake jedinke.

Također, bitno je napomenuti da sterilizirane/kastrirane životinje ostaju bez spolnih hormona i da kod njih izostaje njihov učinak na fiziološke i metaboličke procese u organizmu te je tako poznato da su sterilizirane/kastrirane životinje sklonije debljanju i promjenama ponašanja, da je kod njih učestalija pojava raznih metaboličkih bolesti, od kojih izdvajamo šećernu bolest. Jedna od negativnih pojava kastracije ženskih životinja jest i pojava inkontinencije, koja se relativno često pojavljuje u ranoj dobi, a što predstavlja znatan gubitak kvalitete života takve životinje, posebice s aspekta držanja i njege takvog ljubimca.

Isto tako, bitno je napomenuti da većina napuštenih i izgubljenih životinja nema vlasnika ili su njihovi vlasnici krajnje neodgovorni u pogledu kontrole razmnožavanja, da takve životinje uglavnom žive slobodno u urbanim ili u ruralnim područjima, da ih je većina spolno zrela te da je većina spolno zrelih ženki gravidna. Kao posljedica toga, veoma se često događa da u skloništa dolaze napuštene gravidne ženke. Uvažavajući navedeno, stručno i etički postavlja se pitanje kastracije gravidnih životinja, pogotovo u drugoj polovici gravidnosti. Svakako, mišljenja smo da je u takvim slučajevima potrebna posebna stručna procjena rizika obavljanja kirurškog zahvata u toj fazi gravidnosti, koji u takvoj situaciji nipošto nema karakter uobičajenog rutinskog zahvata.

U kontekstu rješavanja predmetne problematike posebno ističemo da nema nikakvog stručnog opravdanja provoditi kastraciju muških životinja.

Stoga, mišljenja smo da prilikom donošenja odluke o propisivanju sterilizacije/kastracije kao obvezne mjere kontrole razmnožavanja pasa i mačaka sve navedeno svakako treba uzimati u obzir.

Smatramo da je naša dužnost, kao predstavnika veterinarske struke odnosno doktora veterinarske medicine, ovome problemu pristupiti odgovorno i stručno te ćemo u tom smislu i dalje podržavati svaki oblik edukacije o odgovornom posjedovanju kućnih ljubimaca, što uključuje i odgovarajuću kontrolu razmnožavanja. Nastavno na takav pristup, mišljenja smo da odluku o trajnoj sterilizaciji/kastraciji treba donijeti vlasnik kućnog ljubimca isključivo nakon konzultacije s doktorom veterinarske medicine te još jednom ističemo da se takva mjera ne može propisivati kao rutinska osim u iznimnim slučajevima, na ograničenim područjima na kojima problem nije moguće drukčije riješiti i nakon što su iscrpljene sve zakonom predviđene mogućnosti.

Na kraju, naglašavamo da podržavamo sve Vaše aktivnosti za uspostavu kontroliranog razmnožavanja pasa i mačaka i rješavanje problematike napuštenih i izgubljenih životinja, pa tako i obavljanja masovnih kastracija pasa i mačaka kao uspješne mjere kontrole njihova razmnožavanja, samo na područjima jedinica lokalne samouprave gdje druge zakonom predviđene mjere nisu učinkovite zbog određenih specifičnih okolnosti i nakon što su prilikom donošenja odluke uvaženi prethodno navedeni stručni i etički postulati veterinarske medicine.

U tom smislu veterinarska je struka otvorena za suradnju s Vama i predstavnicima jedinica lokalne samouprave za rješavanje predmetne problematike kao i svih drugih pitanja koja se odnose na zdravlje i dobrobit životinja, uz napomenu da će veterinarski djelatnici i nadalje prilikom svakodnevnog obavljanja poslova veterinarske djelatnosti obavljati kontinuiranu edukaciju vlasnika životinja.

S osobitim poštovanjem!

PREDSJEDNIK HVK

Ivan Forgač, dr. med. vet.

DEKAN VETERINARSKOGA FAKULTETA

prof. dr. sc. Nenad Turk

Dostaviti:

1. Ministarstvo poljoprivrede
n/p ministra Tomislava Tolušića
Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
2. Ministarstvo poljoprivrede
n/p državnog tajnika dr. sc. Željka Kraljička
Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
3. Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Planinska 2a, 10 000 Zagreb
4. Pismohrana – Hrvatska veterinarska komora
5. Pismohrana – Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu